

MŪSU KELIAS

Lietuva
Tėvynė
mūsų...

LITHUANIAN NEWSPAPER „OUR WAY“ * AUTHORIZED BY EUROM HQ, CIVIL AFFAIRS DIVISION

Nr. 41 (231) V metal

LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS, IŠEINĄS DUKART SAVAITĖJE

Dillingen/D., 1949 m. gegužės 25 d.

Nuo liepos mėn. bus gabenama

Jau po 16.000 DP kas mėnesį

BALFO ATSTOVAS J. VALAITIS KALBĖJO LTB TARYBOS SUVAŽIAVIME APIE DP EMIGRACIJĄ Į JUNGTINES VALSTYBES

Dalyvaudamas LTB Tarybos suvažiavime š. m. gegužės 19 d. BALFO atstovas p. J. Valaitis teikėsi painformuoti aktualiais DP emigracijos klausimais. Skaitytojams čia paduoda jo pranešimo pagrindines mintys.

Tuo tarpu, kalbėjo p. Valaitis, tremtinių emigracija į Jungtines Valstybes vyksta daugiausia iš amerikiečių zonos. Procentiškai galėtume išreikšti taip, kad iš jos važiuoja 90% ir iš kitų zonų 10% Amerikos uostus pasiekiančių DP. Reikia laukti, kad artimoje ateityje tas santykis gali pasikeisti britų ir prancūzų zonų DP naudai.

Siuo metu Europoje vieši iš Washingtono atvykęs DP komisijos narys O'Connaly. Europoje jis išbūso apie 6 savaites ir stebės DP emigraciją. Po jo grįžimo vėl tokiame pat laikui atvyks antrasis DP komisijos narys Rosenfield, gi pastarajam grįžus, apie rugsėjo mėn. DP gabenimą ir paruošimą emigracijai stebės patsai tos komisijos pirmininkas Ugo Carusi. Vos atvykęs Frankfurtan, Mr. O'Connaly buvo susitikęs tremtinių globos organizacijų atstovus (BALFui atstovavęs p. J. Valaitis) ir išsinekęs emigracijos kliūčių pašalinimo reikalais. Ta proga jis buvęs organizacijų atstovų prašomas paveikti emigraciją vykdančius valdininkus, kad jie mažiau ieškotų kliūčių tremtiniams įvažiuoti Amerikon, o daugiau stengtųsi jiems padėti, nes emigracija vykdoma kaip tik pagal naująjį įstatymą, kuris nusako, kas gali į JAV imigruoti, o ne kam draudžiama, kaip tai išdėstyta bendrajame JAV imigracijos įstatyme iš 1924 m. Prašyta taip pat patvarkymo, kad CIC neigiamo sprendimo atveju per tam tikrą, iš anksto žinomą laiką praneštų suinteresuotam DP, kodėl jis sulaikomas nuo emigracijos, kad paliestasis galėtų savo bylą aiškinti, užuot nežinioje laukęs, kaip

dabar. Šiuos ir eilę kitų dalykų (pvz. vokiečių pageidavimą, kad jų multininkai dalyvautų emigruojančių DP bagažo patikrinime ir p.) pažadėjęs p. O'Connaly išspręsti tremtiniams kiek galint palankiau.

Juo toliau, tuo labiau spartinama pati emigracija. Jeigu dabar kas mėnuo jau išvežama po 10—12.000 DP, tai nuo ateinančio liepos mėn. galvojama išgabenti po 16.000 ir daugiau per mėnesį. Pagal tautybes išvykstančiųjų tarpe pirmąja žyda, po jų eina lietuviai, o žymiai atsilikę eina visos kitos tautybės: lenkai, ukrainiečiai, latviai, estai ir kt. Lietuvių ligi šiolei išvykę jau per 4.000. Pasiskiruose transportuose lietuviai šiuo metu sudaro apie 25% visų keleivių. Apskritai, per DP komisiją ligi šiolei praleista apie 72.000 garantijų. IRO yra užvedusi jau per 40.000 emigracinių bylų.

Prisiminęs individualius suklivimus emigruojant, p. Valaitis nepaprastai apgalestavo, kad dalies tokių kliūčių, neužtarnautų suklivimų, tikrai būtų buvę galima išvengti, jei-

gu lietuvių tremtinių tarpe būtų daugiau sąžiningumo ir tautinio susipratimo. Taip kalbėdamas jis turėjo galvoje Frankfurte susirinkusius skundus, kurių pagrindu paskiri asmenys, iki paaiškės skunduose pateiktų faktų tikrumas, sulaikyti nuo emigracijos. Pirmaudami prieš daugelį kitų tautybių emigracijos atžvilgiu, „pirmaujame“ ir skundimosi dažnume. Iki šiolei lietuviškų skundų suplaukę jau apie 800 ir tai tautinei grupei nedaro jokios garbės. Kiek tai nėra bolševikinė provokacija, turėtume susirūpinti visi, kad ateityje šis juodas skalčius ne tik nedidėtų, bet visiškai išnyktų. Kilusius nesuspriktimus aiškinkimės savo tarpe, nieku būdu neleidžiam pavdyti ir keršto aistroms išbujoti iki negarbingo skundimosi.

P. Valaičio nuomone, reikėtų stengtis skubėti ir kiek galint daugiau savo tautiečių išgabenti į JAV. Tuo tarpu, kada DP imigracijos įstatymo numatytą kvotų tik dalis teišnaudota, taikomi ne taip dideli ir varžtai. Einant į pabaigą, tie varž-

BALFO atstovas p. J. VALAITIS

tai praktiškai keliskart sustiprėsią. Prisiminęs apie galimą šio DP imigracijos įstatymo pakeitimą, p. Valaitis perdavė Mr. O'Connaly nuomonę: esą, jeigu ir būtų tasai įstatymas pakeistas nauju, tai vis dėlto naujasis teisingai tik pasibaigus dabartiniam. Atseit, pirmiausia pagal šį būtų išgabenta numatyti 205.000 DP, o tik paskum būtų taikoma nauja tvarka. Toks bent įsitikinimas vyraująs DP komisijoje Washingtone. (Nukelta į 4 psl.)

Iš Vilniaus dideli išvežimai

Iš vokiečių karo belaisvių gautomis žiniomis 1948 m. liepos mėn. buvo didelio masto išvežimai iš Vilniaus ir jo apylinkių. Šiuose vežimuose, be MVD, dalyvavo reguliarios kariuomenės daliniai. Jie visi, kartu apsupdavo ištisą kaimą ar miesto bloką ir tuo būdu surinkdavo visus gyventojus. Sugaudytieji žmonės buvo gabenami į geležinkelio stotį ir pakraunami į gyvulinius vagonus, kurių langai buvo užkalti. Buvo vežami iš kaimų visi tie, kurie kada nors yra buvę kokiais nors pareigūnais ar priešinosi kolchozams arba dar turėjo du arklius ir gerai tvarkė ūkį. Tokie buvo laikomi kulokais ir išgabenti į Rusiją. Pasiruošti duota 15 minučių. Į vagonus sukimšta po 80 žmonių.

Vietoje išvežtųjų lietuvių ūkininkų tuojau sodindavo rusus. Lietuvali nugalbenti už Uralo prievartos darbams. Skaičiuojama, kad 1948 m. vasarą buvo išvežta 70—80.000 lietuvių. Lietuva paverčiama rusų provincija. Kartu naikinama bažnyčios bei dvasininkai.

Masinės deportacijos iš Estijos

Gautomis iš vokiečių karo belaisvių žiniomis, kurias patiekia Švedijoje leidžiamas biulet. „Laiskai iš už geležines uždangos“, Estijoje vyksta masiniai estų piliečių vežimai į Sovietų gilumą. Pagal tuos liudininkų pareiškimus, tie masiniai vežimai Estijoje vykę tarp š. m. kovo 20 ir 25 d. Kovo 20 d. naktį visi Talino sunkvežimiai buvę surinkti į jų bazę. Po vidurnakčio šie sunkvežimiai išvykę su enkavedistais. Rytė, pasakoją vokiečių belaisviai, sunkvežimiai pasirodė mieste su verkiančiomis moterimis, vaikais ir vyrais, kurie turėjo su savimi menkus ryšulius. Kiekvienas sunkvežimis buvo saugomas ginkluotų sargybinių. MVD kariai gaudė žmones gatvėse, darbovietėse ir krovė į sunkvežimius. Šie jau negalėję nieko su savimi pasiimti. Tai buvusios baisios scenos.

Po pirmos nakties deportavimų žmonės jau nemiegoję namie, nerūdami išvengti išvežimų. Apie deportavimus labai daug yra vokiečių belaisvių liudininkų, kurie būdami Estijoje prie darbų patys pergyvenę tą tragediją.

Spėjama, kad dabartinė deportacija buvusi viena didžiausių ir siekusi 47—60.000 asmenų. Narvos srityje, kur yra kasyklos, esą išvežta 10.000 ūkininkų dėl pasipriešinimo kolektyvizacijai.

reikiamas priemonės pasipriešinimui. Tada reikės radikaliai peržvelgti JAV strateginius planus ir JAV karinę programą.

Iš šių trijų svarbių pareiškimų aiškėja, kad Paryžiaus konferencija gali duoti naują politinę kryptį ne tik Vokietijoje, bet ir pasaulinėje politikoje. (am)

JAV delsia Atlanto pakto ratifikuoti

GEN. BRADLEY — SEN. T. CONNALLY — W. LIPPMANN

Gen. Bradley neseniai taip pasakė: „Juo greičiau Atlanto paktas bus ratifikuotas ir Europos apginklavimo programa pritaikyta, juo greičiau ši tauta galės ramiai naktį praleisti. Juo geriau demokratiniai kraštai bus pasiruošę, juo svaresni bus jų žodžiai prie konferencijos stalo“. Tai tikrai gyvenimo realybė. Kai agresoriai, apsiginklavę nuo galvos iki dantų sėda prie derybų stalo, Vakarų kraštams nieko kito nebelieka, kaip ieškoti tokių kozyrių, kurie galėtų esamus „argumentus“ atsverti.

NYHT rašo, kad negali būti jokių abejonių dėl protingo ir tikrumo žodžių, kuriuos generolas O. Bradley, kariuomenės štabo viršininkas, pareiškė senato užsienio reikalams komitetui. Reikalaujamas patvirtinimo 12 tautų Šiaurės Atlanto saugumo pakto pareiškė: „Aš užtikrinu jus, kad mūsų kolektyvinės gynybos sienos yra bendros su jų sienomis Europos širdyje. Šitai pareiškė antrojo pasaulinio karo karys, kovojęs prieš Vokietiją ir prityręs strategas ir galimame būsime kare“, rašo NYHT. Negalima esą sumažinti tezes, kad kito Europoje karo atveju kontinentalinis prietiltis turi būti išlaikytas. Ir jeigu jis turi būti išlaikytas, yra svarbu, kad JAV padėtų apsiginkluoti pakte dalyvaujantiems kraštams.

Gen. Bradley balandžio 6 d. taip pasakė: „Galutinėje analizėje Vakarų Europa gali būti apsaugota tik-tai pačių europiečių. Bet kad jie galėtų save apsaugoti jie turi turėti norą ir priemones atsispirti. Ir visų svarbiausia pasipriešinimo priemonė yra ginklai ir amunicija, mūsų teikiama“. Stiprindami europiečių pajėgas, jie gali paremti amerikiečių aviaciją ir silpnas okupacines jėgas Europoje ir tuo būdu būtų lengviau išsaugoti Europą nuo antplūdžio. Jei Europa būtų užtvarkyta, JAV nustotų 200.000.000 sąjungininkų ir bet kokio prietiltio.

Dabar meskime žvilgsnį į senatą, kuris pradėjo nagrinėti Šiaurės Atlanto pakto. HTB pranešimu, sen. Tom Connally, demokr., pradėjo akciją už šio pakto ratifikavimo atidėjimą. Anot senatoriaus, atidėjimas duotų progos žmonėms geriau suprasti šio pakto prasmę. Tai visai skirtingas pareiškimas nuo senato už. reikalams komiteto pirmininko pasisakymo. Prieš porą savaitių sen. Connally prašė senato komitetą greitai sprendimo dėl pakto ir jo perdavimo senatui, kad būtų greičiau ratifikuotas dar prieš 4 ministrų susitikimą Paryžiuje. Jis tikėjosi, kad ir Europos ginklavimo programa bus priimta.

Dabar sen. Connally pareiškė sen. Lucas, kad jis pirmenybę teikiąs darbo įstatymui, bet ne Šiaurės Atlanto pakto. Šitai patvirtina sen. Connally. Tuo būdu JAV delegacija neušvežė stiprių kozyrių į Paryžiu.

Ne pro šalį bus pabrėžti ir trečio asmens — W. Lippmanno — samprotavimus. Lippmann nurodo, kad vis dėlto S. Atlanto paktas busis ratifikuotas dar tebesvarstant Paryžiuje Vokietijos problema. Tačiau ginklavimo programa, ypač lėšų asignavimas, negalėsias praeiti iki Birželio pabaigos. Ir per tą laiką Sovietų vyriausybė parodysianti savo ranką Paryžiuje. Ir Kongresas, besvarstydamas ginklų tiekimo programą, aiškiai sužinosias, ar dar yra pavojus karinės agresijos Vakarams, ar jis didėjęs ar ne.

W Lippmann, benagrinėdamas Europos apginklavimą, nurodo, jog numatomų lėšų Europai apginkluoti, kad ji atsilaukytų prieš Sovietus, ne-užteksią, nes vienos divizijos apginklavimas atsieina apie 250 milijonų dolerių.

Europai agresija egzistuojanti tol, kol Sovietų armijos stovi prie Elbės ir kol nebus sudaryta tokios pat jėgos šiapus Elbės. Jei Sovietai tikrai nori kalbėti Vokietijos klausimu, jie turės sumažinti okupacines pajėgas ir nustatyti terminus jai atitraukti iš ten. Ir jei Sovietai Paryžiuje būsią agresyvūs ir nusistatę išplėsti karinę poziciją Europoje, bet ne susiaurinti, tada aiškiai parodys, jog ginklavimo programa yra visai nepakankama ir kad ji turi būti tuojau padidinta ir pagreitinta. Tada bus reikalinga koncentruoti JAV visas pastangas Europai suteikti visas

Apsivalo britų darbiečių partija

DRAUDŽIA DRAUGAUTI SU KOMUNISTAIS

AP iš Londono praneša, kad D. Britanijos darbiečių partija uždraudė savo nariams bendrauti su komunistais. Potvarkis liečia per 5.000.000 narių, partijos pareigūnų ir parlamentarų. Metiniame partijos pranešime nurodoma, kad 2 parlamentari atstovai iš darbiečių partijos pašalinami, nes jie simpatizavę komunistai užsienio politikos linijai.

Darbiečių partijos valymą vykdom. komitetas, į kurį įeina ir premjeras p. Atlee, jo pavad. p. Morrison, sudarė juodąjį sąrašą, į kurį įtraukta 14 organizacijų, su kuriomis darbiečiai negali bendrauti. Į tą juodąjį

sąrašą įeina, be kitų, ir šios organizacijos: britų-sovietų draugija, britų komunistų partija, demokratinio jaunimo pasaulio federacija ir tarptautinė moterų demokratinė federacija.

Tų organizacijų nariai negali būti darbiečių nariais. Komiteto pareiškimu, daugelis tų 14 organizacijų yra pagalbinės komunistų partijos. Komunistų partijos laikraštis „Daily Worker“ jau puola tokį sąrašą, kad keliamos dienos švieson komunistų antivalstybinės organizacijos. Pamažu, bet vis teisingu keliu. Ir tai gerai.

Įdomi byla, dar įdomesnis sprendimas

PER KOMUNISTŲ TEISMĄ AMERIKOJE PAAIŠKĖJO KOMUNISTŲ PLANAI IR VEIKLA JAV

Atrodė, kad komunistų vadų byla Amerikoje yra mirusi, tačiau NYT bendradarbis H. Raskin pateikia įdomių duomenų apie komunistų veiklą JAV. Kaip žinome, teisiama 11 komunistų vadų. Bylos nagrinėjimas užtruko 17 savaitių ir jau artėja prie galo — prie sprendimo, kuris parodys, jog komunistai varė konspiracinį darbą, siekdamai nuversti vyriausybę jėga. Oficialus kaltinimo aktas apimąs 9.000 puslapių, kur sutraukta 11 svarbiausių punktų, pagal kuriuos bus teisiamas „Amerikietiškas politbiuras“.

Straipsnio autorius pateikia skaitytojams 6 svarbiausius kaltinimo punktus. Štai jie:

1. Komunistų partija svarbiausiais politiniais klausimais nurodymus gauna iš Sovietų Sąjungos. Komunistai, klausydami tokių potvarkių, panaikina karo meto bendradarbiavimo politiką ir sugrįžta prie tokios programos, kuri ruošia savo narius jėgos revoliucijai Amerikoje įvykdyti, jei iškiltų karas ar ūkinė depresija sudarytų palankias sąlygas valdžiai pagrobti.

2. Partijos išlaikomoje mokyklose mokoma nariai, kad komunizmas negali pakeisti kapitalizmo Amerikoje nenaudojant jėgos. Šio kurso „biblija“ naudojama „Sovietų Sąjungos (bolševikų) komunistų partijos istorija“, kurios bendradarbis yra premjeras J. Stalinas.

3. Zvelgdama į tą dieną, kada revoliucija prasidės, partija pasisteng-

tų „kolonizuoti“ svarbiausias pramonės įmones, ypač tas, kurios būtų gyvenbinės svarbos karo atveju su Rusija.

4. Partija, norėdama užslėpti savo tikslus ir nepažeisdama savo sugebėjimo perduoti politines direktyvas savo nariams, sudarė „dviprasmišką pasikalbėjimą“ (double-talk), žinomą „Aesopian“ vardu. Jei kalbama apie marksistų-leninistų principus, reikia suprasti, jog turi būti naudojama jėga vyriausybei sunaikinti.

5. Kitais atvejais partija veikia kaip konspiracinė organizacija, bet nekaltai politinė partija. Ji laiko slaptus susirinkimus. Instrukuoja savo narius, kad jie neprisipažintų esą partijos nariais, naudoja svetimas pavardes ir veikia per plačiai išsišakojusias „pirmines“ organizacijas.

6. Partija mėgina nuvertinti Amerikos struktūrą, skubina jos nugriovimą sistematiškai kultivuodami rasišnius ir pramonės ginčus. Tuo tikslu partija remia Negrų respublikos formavimą pietų valstijose.

Tai patys svarbiausi komunistų partijos vadams kaltinimai, kurie iš tikrųjų nusako tai, kas ir reikėjo. Nesnaudžia ir komunistų gynėjai, kurie iškėlė 1.500 puslapių aiškinimų, jog komunistai yra pirmosios fronto linijos Amerikos laisvės gynėjai ir vyriausybės aukos, kaip rašo pasaulio komunistų spauda, kurios citatos sudaro gynėjų pagrindą.

Byla įdomi, jos sprendimas bus dar įdomesnis.

LTB Centras keliasi į Muncheną

IŠ LTB TARYBOS SUVAŽIAVIMO, ĮVYKUSIO HANAU LIETUVIŲ STOVYKLOJE

Prieš kiek daugiau negu trejus metus kovo 3-4 d.d. Hanau stovykloje įvyko visuotinis tremtinių atstovų suvažiavimas, kuris formaliai įsteigė dabartinę mūsų Lietuvių Tremtinių Bendruomenę. S. m. gegužės 18-19 d.d. toje pat stovykloje vėl buvo suvažiavę tremtinių atstovai, dabar sudarę vad. LTB Tarybą. Šį kartą pasigedome daugelio veidų, kuriuos matėme aname steigiamajame ir vėlyvesniuose suvažiavimuose. Jie jau emigravę kitur, daugiausia į JAV. Emigracijos banga negalėjo nepalsti ir paskutinio LTB Centro Komiteto, kuriam papildyti nebebuvo likę nė vieno kandidato, o ir pats Komitetas kurį laiką turėjo dirbti būdamas nebe pilnos sudėties. Kitas, gal net dar svarbesnis uždavinys buvo apsvaistinti esamą būklę ir sąryšį su besiplečiančia emigracija imtis priemonių, kurios juo mažiau mūsų tautiečius tremtinius išblaškytų ir kurios iki paskutiniosios užtikrintų tvarką mūsų Bendruomenėje. Nemažiau aktualus klausimas buvo ir tai, kad dėl vieno ar kitų priežasčių turintieji laikinai pasilikti Vokietijoje pasijaustų sveikųjų, emigravusiųjų neužmiršti ir nepalikti savo likimui. Ties tais svarbiaisiais klausimais ir koncentravosi Tarybos darbai.

Pirmąją suvažiavimo dieną, po sėdį pradėjus LTB Centro Komiteto pirm-kui Pov. Gaučiui (jisai pačiu artimiausiu laiku irgi emigruoja), sudarytas prezidiumas (M. Kriksčiūnas, Dr. J. Balčiūnas ir Mackevičius), sekretoriatas (Dr. Turūta ir Zundė), mandatu ir redakcinė komisijos. Po to sekusiuse gausiuose sveikinimuose žodžiu ir raštu įvairių institucijų bei organizacijų atstovai bandė nusmailstyti galres, kuriomis turėtų krypti šio suvažiavimo darbai.

Platų ir išsamų Centro Komiteto ataskaitinį pranešimą padarė pirmas Pov. Gaučys, jį finansiniais duomenimis papildė e. išdininke par. J. Šlepetytis ir apie bendradarbiavimą su zoniene IRO vadovybe — vicepirmas ir ryšininkas Ant. Kalvaitis. Iš padarytų pranešimų pirmiausia išryškėjo daugelio nuvoktas sunkumas sąlygų, kuriose Komitetui teko dirbti. Komitetas daug planavo, dar daugiau durų varstė, lankydamsis kariuomenės ir IRO vadovybės būstinėse, nemaža memorandumų opialaisis tremtinių reikalais prirašė, bet kad tai nevisuomet atnešė laukytų rezultatų, vargu tikslinga būtų kaltinti patais Komitetas. Ypačingai pasunkėjo veikimo sąlygos, kaip ir pačių tremtinių gyvenimas, kada valiutos reforma niekais pavertė turėtas tremtinių santaupas. Centro Komiteto turėtos atsargos, kaip pavirtino ir iš vėliau sekusio Revizijos komisijos pirm-ko Dr. Br. Kalvaičio pranešimo, iš senosios valiutos pakeistos į naująją; gaunant įstatyme numatytą 1/2 naujųjų pinigų, nors ir nepavyko tremtinių naudai iškovoti bet kurių lengvatų, kaip tai buvo stengiamasi.

Nežiūrint tačiau sąlygų sunkumo ir emigracijos veikimo, Komitetas dirbo ir stengėsi atlikti visa tai, kas esamose sąlygose buvo galima nuveikti. Vienas esminių laimėjimų tai buvo oficialaus Bendruomenės pripažinimo išsikvojimas IRO vadovybėje. Po to jau atsivėrė durys glaudesniai bendradarbiavimui. Netrukus buvo galima pristatyti tautinis ryšininkas prie IRO vadovybės ir jo asmeniniu kontaktu mūsų šaliai naudai gerokai pakreipti jos daromus sprendimus. Tatal pasireiškė paruošiant ir vykdanč stovyklų perklinojimo planus. Dar didesnės įtakos IRO spren-

dimams reikia tikėtis ateityje, kada prasidės likvidacinių planų svarstymas ir vykdymas.

Po visų pranešimų sekė ilgos ir gyvos diskusijos, kurių metu susiformavo ir svarbieji nutarimai, suvažiavimo pabaigoje priimti rezoliucijų forma. Juos įvykdyti teks naujam C. Komitetui. Šiuose nutarimuose iškelta:

Bendruomenės organizaciniam, švietimo, kultūriniam ir savišalpos reikalams stengtis surinkti kiek galint daugiau lėšų ir jas naudoti kuo tikslingiausiai. Lėšas teikiant neturėtų būti toleruojamas darbo pajamų mokesčio nemokėjimas. Išsigalintieji įpareigoti mokėti solidarumo mokesčius, neišsigalintieji pasistengia vietos komitetuose išgauti atleidimą nuo šios pareigos. Daugiau pinigais remti Bendruomenę turi įvairūs verslininkai. Vykdanč taupomo politika, C. Komitetas įpareigotas mažinti administracines išlaidas, kur galima, stengiantis jungti įvairias pagalbines, ligi šiolei savarankiškai veikusias institucijas.

Emigraciniais reikalais visomis priemonėmis stengtis, kad kuo didesnis tremtinių skaičius galėtų emigruoti. Vienais ar kitais sumetimais negalintiems emigruoti ir priverstus laikinai pasilikti Vokietijoje, pagėdaujama koncentruoti didesnius tautinėmis stovyklomis ir tai atlikti nelaukiant paskutinių IRO veikimo dienų. Emigruojančiuosius išamontinti, kad ne kieno kito, tik jų pačių reikais moraliai ir materialiai remti tuos, kurie tuo tarpu negali emigruoti.

Skelbti griežčiausią kovą daugiausia asmeninio keršto pagautiems skundų fabrikantams.

Vykstančios emigracijos akivaizdoje pasistengti kaip galint gerčiau baigti Pasaulio Lietuvių Bedruomenės suorganizavimą, kad bet kur atsidūręs tremtinys vistiek jaustųsi tampriais ryšiais dėl savo laisvės ir

Munchene, kaip didmiestyje, veikia visa eilė tremtinių svarbių institucijų, kaip: Generalinė BALFO Atstovybė Europai, IRO emigracinė stovykla, Bavarijos vokiečių vyriausybė. Pagaliau ir dabar Muncheno apykarde telkiasi didesnis lietuvių tremtinių kiekis. Po kai kurių neseminių LTB statuto pakeitimų, Centro Komitetas išrinkta mažiau narių, daugiau kandidatų, būtent, nariais: 1) Ant. Kalvaitis, 2) J. Grigolaitis, 3) J. Šlepetytis, 4) Dr. Eug. Noakas ir 5) B. Vyliaudas; kandidatais: 1) Dr. J. Balčiūnas, 2) Ant. Vaitkus, 3) Ant. Repšys, 4) Pr. Vainauskas, 5) E. Simonaitis, 6) Andr. Balsys, 7) J. Bertašius, 8) J. Reizgys ir 9) J. Makauskas.

Naujojo Kontrolės komisijon išrinkta: 1) J. Barkauskas, 2) A. Laikūnas ir 3) Kun. Jankauskas.

Antrąją suvažiavimo dieną išklaudyta eilė aktualių pranešimų, kuriuos padarė: Eltos direktorius J. Būtenas, VLIKO atstovas Vaitekūnas, LRK atstovas St. Santvaras ir BALFO atstovas J. Valaitis. Priėmus aukščiau minėtus nutarimus rezoliucijas ir pasiūstus sveikinimus lietuviškoms institucijoms, kovojančioms dėl Lietuvos ir lietuvių reikalų, o taip pat amerikiečių karinei bei IRO vadovybei, suvažiavimas baigtas Tautos Himnu.

Suvažiavusius atstovus rūpestingai globoją Hanau lietuvių stovykla, o jeje išsikūrus į savo St. Sodeklis vadovaujamas „Dainavos“ ansamblis pirmosios dienos vakare suruošė išpūdingą koncertą-spektaklį.

SKAUTIŠKŲJŲ TAKU

Redaguoja vyr. sktn. A. Krausas

Skautai pastatė namelį

„Svyturio“ Tuntas parodė gražų pavyzdį, kaip skautybė taikoma pačiam gyvenime, kiek daug galima padaryti vykdanč geruosius darbelius savo artimui. Tuntininkas sktn. C. Senkevičius, norėdamas pakelti skautų dvasią ir skautavimo lygį, paskelbė vieno mėnesio gerųjų darbėlių varžybą tunto ribose tarp skilčių. Varžybas sudarė sueigos, iškylos, roušiami vieši skilčių pasirodymai, skilties išdo sudarymas ir tų pinigų panaudojimas labdaros ir savišalpos reikalams, o svarbiausia — bendrieji skilčių gerieji darbeliai. Nesuvaldomą jaunųjų norą griebtis įvairių varžybų saistė tiek tiek ta aplinkybė, kad skautams, beveik visiems sėdintiems gimnazijos suole, reikėjo paistyti gimnazijos tvarkos taisyklių ir, iš to išeinant, skautavimui galėję būti naudojami tik laisvalaikiai.

Skiltys varžydamos dar susigyveno, išitraukė į skautavimo veiklą, geriau įsijautė į skautybės dvasią. Per varžybų mėnesį iš viso tunte buvo padaryta 17 sueigų, 4 iškylos ir 322 bendrieji darbeliai. Svarbiausias darbas buvo gyvenamo namuko pastatymas vienam mūsų išskringuotam tautiečiui. Šalia stovyklos, fabriku rajone išaugo iš atliekamų plytų ir

cemento atlaužų namukas! Varžybas laimėjo „Geležinio Vilko“ skiltis, vadovaujama pirma sktn. J. Ramanausko, jam išemigravus, sktn. R. Bukausko. Ši skiltis iš viso padarė 137 geruosius darbelius. Iš sesių skilčių daugiausia pasižymėjo „Blėčių“ skiltis, vadovaujama sktn. R. Apyrūbytės. Šios skilties skautės paauguko visą savo sudarytą išdą. Šis gražus brolių ir sesių pasitarinavimas vargan patekusiame tautiečiui šviečia ir kitiems šviesiu pavyzdžiu. Tokiu keliu gražūs skautybės idealai turi užvaldyti lietuviškos skautijos eiles.

SVETIMTAUČIAI DOMISI MŪSŲ SPAUDA

LSSBrolių Spaudos Skyriaus vedėjas yra gavęs iš įvairių kraštų gražių atsiliepimų apie mūsų išleistą spaudą tremty. Šiomis dienomis vokiečių skautų spaudos centralė atsiuntė pluoštą savosios spaudos. Vienos knygelės viršeliu puošia lietuviškas Sv. Jurgio paveikslas, Jurgio Šapkaus pieštas. Tai 1947 m. Skautų Aldo viršelių paveikslas. Kitoje knygelėje atspausdintos mūsų sesės su tautiškais rūbais bei dar pora paveikslėlių iš brolių gyvenimo. Knygelėje apie stovyklavimą papuošimams palapinių paimtas lietuviškas paveikslas. Jugoslavų skautų laikraštis „Skaustski Glasnik“ iš 1948 m. vasario mėn. atspausdino net keturis paveikslus iš Skautų Aldo. Tai džiugus reiškinys, kad svetimieji mūsų spaudą aukštai vertina ir savąją papuošia mūsų paveikslais.

ISIDĖMĖTINI ADRESAI IŠEMIGRUOJANTIEMS SKAUTAMS

Nuvykę į kitus kraštus kiekvienas skautas registruojasi pas to krašto mūsų rajono vadus:

1. Anglijoje: sktn. Rom. Giedraitis, 19 West View, Hopwood Lane, HALIFAX, England.
2. Kažadoje: sktn. Vl. Šarūnas, 881 Dovercourt d., Toronto, Ont., Canada.
3. Amerikoje: sktn. K. Janavičius, 858 Main Street, Worcester, Mass., U. S. A.
4. Australijoje: sktn. B. Dainutis, Dookle Agricultural College Victoria, Australia.

MIŠKO ŽENKLO MOKYKLA

MŽ kursai aukštoji skautybės mokykla. Ją turėtų baigti visi skautų vadai. Kursų centras ir jo širdis yra prie Londono. Tarptautiniam Skautų Biuru leidus, kursų skyriai steigiami įvairiuose kraštuose. Neseniai toks leidimas (Deputy Camp Chief-DDC) buvo duotas vyr. sktn. A. Saulaičiui.

Dėl emigracijos ar kitų priežasčių paskelbtieji Ingolstadt kuriai su stovykla nevyko. Bet norintieji dar Vokietijoje tą MŽ mokyklą baigti, galėtų pasinaudoti estų skautininko M. Michelsono (13b Augsburg-Hochfeld, Estonian DP Camp) organizuojamais birželio mėnesį MŽ kursais.

A. K.

Ir sveikstančiuosius ruoš emigracijai

IRO SANATORIJOS VEIKS DAR DVEJIS METUS

IRO sanatorijoje Heilbronne šiuo metu yra jau tik 25 lietuviai (iš bendro apie 400 ligonių skaičiaus), o iš jų keletas irgi netrukus išvyks pasveikę. Neseniai išsirašiusių vienas kitas yra ruošiasi emigruoti.

Sanatorijoje gydomi tuzinas įvairių tautybių. Klekviene tautybė turi išsirikusi savo igalotinius seniūnus, kai kurios net išstius komitetus. Tautybių atstovai rūpinasi savo tautiečių reikalais, atstovauja juos prireikus su direktoria ir t.t. (Senajam išvykus ruošti emigracijai, naujuoju lietuvių grupės igalotiniu išrinktas žurn. Jakužaitis.)

IDOMI LIETUVIO GYDYTOJO PASKAITA

Mažėja lietuvių ligonių, mažėja ir lietuvių gydytojų skaičius. Laboratorijos vedėjui prof. Kanaukai emigravus, sanatorijoje beliko jau tik vienas lietuvis gydytojas dr. Adomavičius.

Šiomis dienomis įvyko sanatorijoje įdomi dr. Adomavičiaus paskaita, kurioje jis nušvietė, kuriais atvejais streptomycinas ir kitos naujos gyduolės tinka tb. gydymui, o kuriais netinka. Tarp kita pabrėžė, kad ir šios taip plačiai pagarsėjusios gyduolės dar nesą tiek pakankamai išdirbtos, išbandytos, kad jas būtų galima laikyti jau tikromis ir tobulomis. Labai svarbu, kad pats organizmas su liga kovotų. Pademonstravo Rentgeno nuotraukas vienos moters, kuri griežtai laikydamosi gulėjimo taisyklės per mėnesį stačiai nuostabiai užsigydė net nemažą kaverną. Patarė pildyti gydytojų nurodymus, nes jie geriau nei ligonis gali spręsti apie tai, kas vienu ar kitu atveju yra tikslu, taigi reikia jais daugiau pasitikėti, nors esąs suprantamas ir pačių ligonių susirūpinimas.

GRAŽUS LIETUVIŲ IŠDIRBINIAI

Tarpe sanatorijoje besigydančių lietuvių yra keletas, kurie moka pagaminti labai gražius dailės išdirbinius. Už mėnesio jie savo išdirbinius dalyvaus ir IRO ruošiamoje didžiulėje parodoje ir, reikia tikėti, susilauks gražaus pasisekimo. Lietuvis nė ligoje nepasiduoda, nenuleidžia rankų, kiek tai leidžia sveikatos būklė ir ne visada palanki sanatorijos aplinka.

EMIGRACINĖS SANATORIJOS

Cia esama žinių, būk Heilbronne, Gatingo ir Ambergo IRO sanatorijos likiančios dar apie dvejus metus, gi Bavarijoje, berodos Mittenwalde, būsią steigama speciali sanatorija, kurioje sveikstantieji galės mokytis įvairių naudingų amatų ir bus ruošiami emigracijai. Jie išvykę

į kitus kraštus daugiausia galės patys duoną užsidirbti ir nebus niekam našta. Beje, ir šioje Heilbronne sanatorijoje jau veikia įvairūs amatų kursai. Kuo nors užsiminėti — tai irgi yra vaistai. V. Girlanda

Lietuvių Kalbos Vadovo reikalu

Gerbiamiems Lietuvių Kalbos Vadovo prenumeratoriams pranešu, kad jis jau spausdinamas ir kad už 4 mėnesių pasirodys iš spaudos.

Visais LKV prenumeratos, adresų pakeitimo ir informacijų reikalais praštu kreiptis į p. B. Gaidžiūną, Goethestr. 22, (14b) Pfullingen b. Reutlingen.

Tą pačia proga raginu visus tuos dar neužsiprenumeravusius tautiečius LKV užsiprenumeruoti, tai padaryti turėtų ypač visi išvykstantieji, kurie dažnai paskutinėm dienom niekais išleidžia daug pinigų, o šiaip neturi kad ir 10 DM LKV. Užjūry kiekvienam lietuviui LKV bus nepamainoma knyga.

Iš Vakarų Vokietijos lietuvių prenumeratos keliu surinkta beveik 10.000 DM, tačiau LKV atspaudimas atseis trigubai tiek.

Tad atsilikusieji paskubėkite LKV į talką. P. Gaučys

Reikalas, kuris prašo skubios pagalbos

Daug kartų spaudoje buvo rašoma ir raginama mokytis amatų ir tam tikslui keliose vietose buvo įkurtos UNRRA, o vėliau IRO amatų mokyklos ir stovyklose suruošti įvairūs kursai, kuriuose daugelis mūsų tautiečių išmoko kurio nors amato ir tokiu būdu įsigijo naują specialybę. O mūsų jaunuomenė taip pat nebuvo pamiršta. Atrodytų, kad švietimo srityje pas mus viskas tvarkoje ir klabėti net nėra reikalo.

Bet štai grįžta iš emigracijos stovyklose šeimoms, negavusios vizos į JAV įvažiuoti tik todėl, kad nemoka skaityti ar rašyti. O tokių, kurie skaityti ir rašyti nemoka, stovykloje yra ir daugiau.

Kad grįžta žmonės komisijos nepraeję dėl nesveikatos, tai nėra ko stebėtis ir kaltinti. O kai jau grįžta pajėgūs ir sveiki žmonės vien tik dėl to, kad skaityti ir rašyti nemoka, tai jau apsilaidimas ir net nedovanotinas. Kas kaltas tuo atveju? Žinoma, kiekvienas atsakysime, kad tai tie kurie nemoka. Ir net paklausime, ką jie veikė per išstius ketveris metus, kad net skaityti ir rašyti negalėjo išmokti. Mokytis irgi buvo kur-

Nežinau kaip kitose stovyklose, o mūsų stovykloje gerbūvio vadovo yra įkurta beraščiams kursai, kuriuose gan senyvo amžiaus žmonės išmoko skaityti ir gražiai rašyti.

— Tai kodėl Tamsta nesirašė ir kursus ir nesimokė? — paklausiau grįžusią.

— Nežinojau, kad tokie kursai yra. — Kaip tai nežinojai? — nustebę klausiaime, — juk buvo iškabintas skelbimas lentoje.

— Taip, gal ir buvo, bet kai aš skaityti nemoku, tai man jų ir 10 gali ten būti.

— Ką pasakė konsulas? — Davė lietuvišką laikraštį paskaityti, nepaskaiciau, tai liepė važiuoti namo mokytis ir, kai išmoksiu, vėl atvažiuoti. Jei išmoksiu iki trijų mėnesių, komisijos iš naujo nereiks eiti, o jei ne, tai viskas iš naujo.

Mes spaudoje rašome ir diskutuojame apie senelius, invalidus ir nepajėgiančius dirbti žmones, o tuo tarpu pamirštame nemokančius skaityti ir rašyti, kuriems tuo tarpu į Australiją, Kanadą ir JAV darys yra uždarytos, kaip ir dėl senatvės ar ligos.

S-tis

Kastytis Gliauda

Didmiesty

Didmiestio šešėly neieškok gėlių — vysta vargšės gėlės liūdesiu galiu.

Didmiestis išrauna iš širdžių viltis — šviečia žvilgsniuos jauno senio patirtis.

Ant akmenų besielė, ant šaltų ledų — didmiestio šešėly, nerasi žiedų.

Epitafija

Nostalgijos užgrūdinti, kovon vargais pabudinti, mes esam kaž kas naujas nudilintoj planetoj.

Pasaulio ratai sukasi, pranyks karta atbukusi — o vis gyvena mūs kraujas ir ryškūs siluetai.

valstybinės nepriklausomybės kovojančios lietuvių tautos narys.

Paskutiniu metu Maskvai radijo bangomis pradėjus žinomą kampaniją prieš tremtinių globėjus Vakarų sąjungininkus, išreikšta padėka Vakariečiams už tremtinių globėjimą ir vis platesniu mastu vedamą tremtinių įkurdinimą emigracijos forma, o ta pačia proga praeikštas griežtas protestas prieš melu smeikžtais grindžiamas Sovietų pastangas.

Plačiai išdiskutavus didžiausio tremtinių solidarumo ir visų sluogsnų vienybės reikalą kovojant dėl gyvybinių lietuvių tautos reikalų, balsų dauguma (24 prieš 12) nutarta prašyti VLIKą sudarančias politines partijas ir kovos organizacijas, kad jos pasistengtų išlyginti tarpusavio nesutarimus ir į VLIKą išilestų Maž. Lietuvos Tarybos atstovų lygiomis teisėmis kaip ir kiti jo nariai.

Buvusiam Centro Komitetui už Bendruomenės labul atliktus darbus pareikšta padėka.

Cia pat išrinkti ir nauji centriniai valdomieji organai, rekomenduojant Centro būstinę perkelti į Muncheną, kadangi numatoma, jog Muncheno srityje galop bus sukcentruoti visi likusieji tremtiniai. Antra vertus,

Seligenstadto lietuvių stovykloje

— LTB centro atstovų suvažiavime dalyvavo kun. Stanislas Santaras.

— Beveik visiems komiteto nariams emigravus į kitus kraštus, naujam komitetui rinkti sudaryta rinkiminė komisija iš Igno Serapino — pirm., Jono Ciegio — vicepirm. ir Mato Krušausko — sekret.

— Šiomis dienomis jau gautas iš spaustuovės atspausdintas Seligenstadto lietuvių stovyklos „Metraštis“. Jame vaizdais ir aprašymais atspindi visas šios stovyklos 3 metų gyvenimas. Metraštis yra gražaus didelio formato ir kaštuoja 10 DM.

— Gegužės 16 d. išvyko į Australiją naujas transportas, susidedas iš 23 asmenų.

S-tis

Dešimtmetis be laisvės

KLASTINGOJO KREMLIAUS REPLĖSE / RAŠO J. MESKUITIS

„Kunigaikštis, tenedrebie tavo ranka, kai pasirašysi sutartį, kurią — gerai gi žinai — rytoj turėsi sudraskyti. Nesistelok, kai pažadėsi tai, ko ir nemanai tęsėti.“

Ar galėjo Machiavellis rasti ir tikėtis šioms savo žodžiams tinkamesnį įkūnijimą, kaip Sov. Sąjungos politikos praktikoje? Ar galėjo galvoti laisvam gyvenimui subrendus lietuvių tauta, kad taip greit teks būti šių machiavelliško kelio tiesėjų auka? Sunku jau dabar žvelgti į lietuvių tautos laisvės netekimo dešimtmečio raidą istorine perspektyva, tuo labiau, kad toji Maskvos pasisavinta machiavelliškoji politikos mokykla sugebėjo sudaryti sau užuovėją, pro kurią dar ir šandien veltui stengiasi prasiskverbti tautų laisvės ir apsisprendimo šūkiui. Dar šandien Sov. Sąjunga tebėra uoliu partneriu pasirašant kilnią Jungtinių Tautų Organizacijos Chartą, dar šandien Sov. Sąjunga vaidina sprendžiamą vaidmenį pasaulio politikoje, kai tuo tarpu jos vergijon taip neseniai atsidūrusios tautos veltui kelia balsą, primindamos pasauliui, jog ir jos nėra atsižadėjusios savo prarastos laisvės ir savo teisėtų pretenzijų į savarakišką gyvenimą, jog ir jos nėra atsižadėjusios savo prarastos laisvės ir savo teisėtų pretenzijų į savarakišką gyvenimą, kurių siekia visas laisvasis pasaulis.

Mūsų tautos laisvės netekimo dešimtmečiui artėjant, vertėtų bent prabėgoms prisiminti įvykių ir faktus, kurie davė pradžią tolesnei Sov. Sąjungos įtakos plitimui raišai, įsakmiai patvirtinančius priežodį — „duok velniui pirštą, jis paims visą ranką“. Eilė Europos tautų iš tų įvykių ir faktų savo laiku nesugebėjo ar nenorėjo padaryti reikiamas išvadas. Jos šandien dalijasi Lietuvos likimu. Tačiau laimingesnis įvykių raidos ir geopolitinės padėties išgelbėtos valstybės, šandien galinčios dalyvauti laisvųjų Europos tautų šeimoje, gerai prisimena ir dabar neužmerkia budrių akių, sekant Kremliaus politiką. Be abejo, kad joms pradėjo susiorientuoti Maskvos grasinimai, padaryti jau prieš 10 metų Lietuvai, atvirai ir cinikiškai „Izvestijų“ lūpomis prasitariant, kad „... neutralumas mažųjų valstybių, neturinčių jėgų jam paremti, yra gryna fantazija. Tuo būdu mažiems kraštams išlikti neutraliais yra labai mažai galimybių. Visokie mažų valstybių samprotavimai apie teisę ir neteisę santykiuose su didelėmis valstybėmis, vedančiomis žūtibūtinę kovą, yra, mažiausia, naišvūs...“

Sie „Izvestijų“ samprotavimai buvo aiškūs ir nedviprasmiškas Kremliaus politikos formulavimas, kurį netrukus patyrė ant savo kailio ir Lietuvos politikos ir valstybės vairotojai. Norint priminti pasauliui, jog jo sąžinės pažėdymas prasidėjo ne nuo Čekoslovakijos įvykių, Masyriukui iššokus pro langą, bet jau prieš dešimtį metų Kremliui savo politinė praktika pradėjus kėsintis į Baltijos valstybių laisvę ir nepriklausomybę, tenka atsukti laiką rodyklę dešimtmečiu atgal ir — skristi su Lietuvos užsienių reikalų ministriū Urbšiu į Maskvą.

1939 metų spalio mėn. 2 d., popietės valandomis, lėktuvais nusileidžia Lietuvos ir Sov. Sąjungos vėliavomis papuoštame Maskvos aerodrome. Lietuvos užsienių reikalų ministrį Urbšį pasitinka Molotovo pavaduotojas Potiomkinas, aukšti komisarijato atstovai. Garbės sargyba salituoja, orkestras groja Lietuvos Himną ir Internacionala. Viskas vyksta sklandžiai pagal protokolą. Prasideda konferencija dviejų suvereninių valstybių delegacijų. Kalbėti pradeda šeimininkai.

Pirmasis ekskursiją į prasidėjusio karo ir jo rutuliojimosi eigą daro pats Stalinas, savo bendrus ir daugiausiai filosofinius išvedėjimus baigdamas aliuzijomis į Sov. Sąjungos susirūpinimą savo sienų saugumu. Sov. Sąjungos politiką esanti aiški ir, niekam nepaslaptis, kad ji, nenorėdama svetimų žemių ir neturėdama kėšų į kitų tautų nepriklausomybę, turinti budėti tik laimingai gyvenančių sovietinių tautų sargyboje. Tikslu dar labiau užtikrinti tiek Sov. Sąjungos tiek ir Lietuvos saugumą nuo visokių galimų karo eigų kilti eventualumų, Sov. Sąjungos vyriausybė norinti pasilyti pasirašyti atitinkamas sutartis.

Konkrečiai veiki niko nedavęs suprasti, Stalinas perdavė žodį Molotovui. Šis aiškiau pradėjo nurodi-

nėti į Lietuvai gresiantį pavojų iš Vokietijos pusės. Sov. Sąjunga esanti suinteresuota Lietuvos nepriklausomybe, todėl esąs gyvas reikalas saugumo pagrindus fiksuoti naujų susitarimų formoje. Tam būtų reikalinga nauja savitarpinės pagalbos sutartis.

Į tokias Kremliaus galiūnų sugestijas Urbšiu neliko nieko kito, kaip priminti, jog Lietuva su visais savo kaimynais jau turi sudariusi eilę nepuolimo ir draugiškumo sutarčių, kad šiuo metu nėra jokio pagrindo ir rimtų priežasčių jai baimintis dėl kurio nors kaimyno agresijos. Taip pat ir su Sov. Sąjunga galiojančios sutartys sudaro pakankamą bazę, neišeinant iš Lietuvos neutralumo, kuo geriausiai bendradarbiauti abiejų tautų gerovei ir saugumui. Tačiau dėl pačių sugestijų, nesant konkrečiam projektui, sunku, esą, principiniai pasisakyti.

Į tai Stalinas trumpai atsakė, kad esąs reikalas pasirašyti su Lietuva net tris sutartis:

1. dėl Vilniaus miesto ir srities gražinimo Lietuvai,
2. savitarpinės pagalbos ir

3. dėl Lietuvos atitinkamos teritorijos perleidimo Vokietijai.

Šia paskutiniają sutartį Lietuvos atstovai galėsią taip pat pasirašyti čia vietoje, Kremliuje, pakvietus Vokietijos ambasadorių von Schulenburgą.

Jei iš viso koki konferencija galėjo būti staigmenų pilna, tai paskutiniosios sutarties klausimo iškelimas trenkė lyg perkūnija iš giedro dangaus. Kas ir kada pasidalino iš anksto Lietuvos teritorija? Stalinas mano galįs pasikviesti Vokietijos ambasadorių sutartį pasirašyti, kai Vokietija Lietuvai iš viso oficialiai jokių pretenzijų nebuvo pareiškusi? Į Urbšio nustebimo pilnus žodžius Molotovas paskubėjo paaikškinti, jog jo esą su Ribbentropu susitarta ir jį tik stebina Lietuvos atstovo nesiorientavimas tuo klausimu.

„Lietuvos vyriausybė nieko nežino apie tokį susitarimą. Jei toks iš tikrųjų yra, tai aš negaliu susilaikyti čia nepareiškęs savo protesto ir didelio nusistebėjimo, „energingai“ atsakė Urbšys. (Bus daugiau)

Prancūzijos viešojo nuomonė

Pastaraisiais metais Prancūzijos spaudoje vyksta perversmas. Prieškarinių laikų laikraščių milijoninės laidos jau seniai pamirštos. 1947 m. labiausiai skaitomu laikraščiu buvo Humanite — 450.000, dabar krito jo skaitytųjų skaičius ligi 265.000.

Laikraščių pavadinimas	Laidos	
	1948. II	1949. II
Aube, MRP organas	82.000	56.000
Aurore	364.000	315.000
Ce Matin	256.000	208.000
Combat	113.000	98.000
L'Epouqe, de Gaulle	93.000	94.000
Figaro, konservatorių	369.000	389.000
Franc-Tireur	312.000	285.000
L'Humanite, komur	357.000	265.000
Liberation	169.000	147.000
Parisien Libere	355.000	387.000
Populaire, socialistų	120.000	61.000
Rytinės laidos laikraščių	2.590.000	2.285.000
Vakarinės laidos laikr.	1.853.000	1.591.000

Iš vakarinės laidos labiausiai skaitomas oficiozas „Le Monde“, kuris šiais metais turi 560.000 skaitytojų. Prancūzijoje milžiniškos įtakos turi įvairūs savaitraščiai. Devyni savaitraščiai ūkiškais klausimais turi tik 219.000 skaitytojų. Septyni žemės ūkio savaitraščiai išleidžia 704.000

Didžiausią krizę pergyvena socialistų ir katalkų politinė spauda, nes jų laikraščių laidos nuolat mažėja. Patiekiu lentelę, kurioje matyti laikraščių laidų pakitimas per pastaruosius metus:

egz. Profesinės darbininkų organizacijos turi 6 laikraščius, kurių laida siekia 604.000 egz. Aštuoniolikos politinių savaitraščių laida teturi 1,5 mil. egz. Didelį pasisekimą turi lengvo turinio savaitraščiai ir magazina, kurių laida siekia arti 4 mil. egz. 1949 m. ypač katalikiškieji savaitraščiai pasiekė milžiniškas laidas, nes 10 savaitraščių išleidžia 3,5 mil. egz. Jurgis Agaras

Įvairios žinios

● Princesė Margareta, besilankydama Florencijoje, kur miesto burmistras yra komunistas, vis dėlto gavo dovaną iš raudonojo mero. Ji gavo senų rūmų iliustracijų pluoštą ir iš 16 amž. bronzinę statulėlę. Burmistro žmona įteikė raudonų rožių puokštę.

● Filipiniečiai reiskia nepasitenkinimą, nes amerikiečiai padeda Japonijai atsikurti ir sulaukia reparacijų išgabenimą, kad paskui galėtų japonai kariauti, rašo AP.

● Iš Amsterdamo buvo pasiūta Amerika 500 tulpių gumbų. Prieš sodinant jie buvo paveikti 16 minučių atominiams spinduliams — neutronais. Šiuo eksperimentu norima išsiaiškinti tulpių mutacijų pasireikimą — naujų formų atsiradimą. Tulpės kol kas gerai auga, bet nežydi. Bandymai užtrukus 3—4 metus. (AP)

● Vėl sučiuo du vokiečius su uranijumi, kuris naudojamas atom. bomboms gaminti. Anksčiau buvo suimta 9 asmenys ir sučiupta jau 2300 gramų uranijams. Iš viso turį būti 4600 gr. Tad dar trūksta pusės. (AP)

● Prancūzijos komunistų partijos organas „L'Humanite“ reiskia pasitenkinimą dėl išrinkimo Rooseveltto sūnaus parlamentaru, nes jis siekias draugiškumo su Sovietų Sąjunga.

● Indijos parlamentas 156 balsais prieš 2 patvirtino Indijos pasilikimą Commonwealth nariu, nors Indija ir pasiskelbia respublika. Premjero Nehru užimtoji pozija gavo pritarimą.

● Anglijos žemieji rūmai 305 balsais prieš 187 trečių skaitymu priėmė įstatymą, kuriuo leidžiama neuždarinti pasilinksinimo vietų iki 2 val. 30 min. ryto. Konservatoriai labai priešinosi, bet darbiečiai nugalėjo. Taigi, anglai galės ilgiau linksintis ir neišsimegoje eiti į darbą. (UP)

● Sovietai gegužės 25 d. atpalaiduos savo zonos sieną Austrijoje. Rusų patuliai nereikalaus specialų leidimų pašarams, anglims, medžio gaminiams, metalams ir mineralams gabenti į rusų zoną iš vakarinių.

● Sicilijoje didžiojo bandyto S. Giuliano medžioja 500 policininkų, bet niekaip nesugauja. Per kelius susidūrimus su-je gauja sužeista 8 policininkai, bet jis pats pabėgo.

● W. Churchillis įteikė gynybos klausimų memorandumą, kuris artimiausiu metu bus svarstomas ministrių kabinete. P. Attlee pirmininkauja gynybos komitetui.

● Amerikiečių karinis teismas Stuttgarte nutėisė 6 vokiečius kalėjimo ir pinigėmis daugomis už pardavinėjimą lėktuvų motorų, kurie buvo užsilikę iš karo metu. AP

● Prancūzijos parlamentaras Madagaskaro reikalams P. R. Duvan pareiškė, jog jis daro žygių, kad maršalo Petain būtų pasigalėta ir išleista iš kalėjimo. Yra ir daugiau tokių pareiškimų.

● Floridoje milžiniškoji karo mėtoto aviacijos laivyno apmokymo bazė gali būti paversta vairojamų raketų stotimi, kuriai aptarnauti reiktų 13.000 asmenų. Kongresas jau paskyrė 75 mil. dol. projekto vykdymui, kuris iš viso atsieisias 200 mil. dol.

● JAV senatorius McCarran, demok., puolė teisingumo ministri, kad šis leides komunistų vadui pabėgti su lenkų laivu. Šiuo metu Eisleris yra suimtas Anglijoje. Lenkai labai puola britus už jo sulaukymą. Britų teismas spres, ar jis turi būti perduotas amerikiečiams ar lenkams. Pats Eisleris prašėsi už kaučiją paleisti jį laisvėn.

● Už penkis riebus metus, kaip rašo „Večernija Moskva“, ponis Buchareva gavo 25 metus „patalysimo“ stovykloje padirbėti, nes dirbdama Maskvos leidykloje turėjusi pelno 315.000 dol. (arba 1.666.845 rub.) ir gerai gyvenusi. Jos turtas konfiskuotas. Kiti tarnautojai nubausti mažiau.

● Vis dėlto ankstyvesnis J. Tautų nutarimas diplomatiškai boikotuoti Ispaniją buvo nubalsuotas ir dabar. Už boikoto nuėmimą pasisakė 26 tautos, 15 prieš, o 16 susilaikė. Ta praga britų atstovas McNeil pareiškė,

kad nors Lenkija ir boikotuoja Ispaniją, bet ji pasitursi 500 aviacijos motorų Ispanijai.

● IS J. Tautų delegatų paeina žinios, kad tarp Sovietų Sąjungos ir JAV delegacijų vyksta neoficialūs pasitarimai dėl galimo Balkanų krizės pašalinimo. Kadangi tik pasikalbėjimų pradžia, tai kokių rezultatų bus pasiekta, dar nežinoma.

● Izraelis pareikalavo, kad visi arabų kraštai atitrauktų savo kariuomenes iš Palestinos arabų sričių, nes jie neturi jokių teisų laikyti okupuotą sritį. (AP)

● Sovietų žvejai nusiskundė laišku „Raudonajam Laivynui“, kad britų karo laivai Norvegijos šlaurėje tarp Spicbergeno ir Naujosios Žemės pasielgę provokacinaliai. Laivas įplaukęs į jų žvejybos vietą, prisitartinęs prie kiekvieno laivelio, juos tikrinęs ir fotografavęs.

JUGOSLAVAI NUŠOVĖ VENGŖŲ KARĮ

UP iš Belgrado praneša, kad Jugoslavijos-Vengrijos pasieny vis dar neram. Anksčiau Jugoslavijos pasienio sargybiniai nušovė du vengrų karius, o dabar dar vieną ir areštavo du civilius. Sakoma, kad Vengrijos kariniai vienetai bandė išmugeliuoti Jugoslavijon šešis agentus. Jugoslavai pareikalavo vengrus sustoti, bet šiems nepaklausius ir ėmus bėgti, buvo atidaryta jugoslavų ugnis ir vengras karys kritęs nušautas. Suimtieji pasisakė, kad jie buvę Vengrijos pareigūnų atgabenti į pasienį ir perduoti sargybiniams, kurie ir norėję juos prakišti Jugoslavijon. Už tokius incidentus atsakingos esančios Vengrijos įtaigos.

SPINGIENEI, jos mylimam vyrui Antanui SPINGIUI mirus, liūdesio valandoje reiskiamė gilia užuojauta.
Buę vėkėniškiai:
J. ir O. Liobės
Londonas

PAIEŠKOJIMAS
Ona Korzenewsky (Pulalkytė), gyv. RR 1 Box 70, Sandoval Illinois USA ieško:
1) Lidijos Višniauskienės iš Dangedų km. Rietavos vl. Telšių ap.
2) Domicelės Pocienes iš Girdvainių km. Rietavo vl. Telšių ap. Zinantieji apie jas, prašom atsiilepti nurodytu adresu.

Müncheno žydai DP mušasi tarpusavy

UP gegužės 19 d. praneša iš Müncheno, kad tenai praėjusį trečiadienį daugely vietų prieita iki smarkių tarpusavio peštynių. Tadien žydai DP sunkvežimiu išvažinėjo visą miestą ir patikrino įvairius restoranus, ieškodami vieno DP — Graikijos žydo, kuris, kaip teigiama, vieną naktį anksčiau autostradoje mirtinai priplūkęs kitą žydą DP. Jie buvo apsiginklavę lazdomis ir akmenimis, o savo medžioklę vykdė visuose lošimo klubuose, restoranuose, kabaretuose ir panašios rūšies užieigose, kuriose paprastai mėgsta buvoti žydai. Bevykdant medžioklę neapsieita ir be sunkių muštynių, kurias policija nesikišdama stebėjo iš šalies. Pastebėta, kad pastaruojų metu įtampa tarp Graikijos ir kitų žydų DP nuolat didėja, nes pastarieji kaltina Graikijos žyduis nesvaria konkurencija juodojoje prekyboje. (Basler Nachrichten)

Redakcija straipsnius taiso bei trumpina savo nuožiūra ir nesunaudoj rankraščių nesaugo. ● Už skelbimų turinį redakcija neatsako. ● Užuojautos, sveikinimai ir skelbimai bei pranešimai iki 10 petito eilučių — 5.- DM. toliau už kiekvieną eilutę po 50 pf. ● Paieškojimo skelbimai privalo būti apmokėti už kiekvieną paieškoma asmenį po 1.- DM. ● Už skelbimus ir paieškojimus pinigai siūsti kartu su tekstu. ● Platiniojai už surinktą prenumeratą ir parduotus paskirus numerius gauna 10% nuolaidos. Laikraščio gražinimai vengtinl. ● Prenumeratos mokeskis su pašto ir ekspedicijos išlaidomis vienam mėnesiui 3.- DM, užsienyje 4.- DM.

Printer: Verlagsanstalt Manz, Dillingen/Donau. — Population to be served: 20.000.

MRS. ROOSEVELT IR TOLIAU KOS DEL ZMOGAUS TEISIŲ

UP pranešė iš Lake Success, kad Mrs. Roosevelt buvo iš naujo perrinkta Jungt. Tautų žmogaus teisų komisijos pirmininke. Komisija susirinko penktosios sesijos, kuri teisė apie 6 savaites. Bus svarstoma 15-kos punktų darbotvarkė, į kurią įtraukta moterų statusas, tautinių mažumų apsauga, senatvės teisės, azylis teisė ir tarptautinė sutartis dėl žmogaus teisų ir joms įgyvendinti priemonių.

Pirmieji žingsniai šiais metais

Nežiūrint smarkios emigracijos, kuri mūsų sportinį gyvenimą stumia vis į siauresnę vagą, keletas entuziastingesnių lengvaatletų jau suspėjo pasirodyti taite.
Kovo 11 d. Tūbingeno įvykusiose vokiečių didelio masto lengv. atletikos rungtyse, „Ciurlionio“ Ansamblio narys L. Baltrušaitis laimėjo 1 vietą rutulio (5 kg) stūmime, jaunių klasėje pasiekė 13,77 m. Tai yra geriausia tremties pasekmė jaunių klasėje. (Buvo münchencio R. Kosubos 13,60 m., pasiekta 1948 m.)

Gegužės 14 dieną Rosenheimo lengvaatletai atidarė sezoną. Dėl šalto, lietingo oro tebuvo galima įvykdyti tik keturias konkurencijas ir pasitenkinti kukliomis pasekmėmis. Laimėtojai išėjo: 100 m. vyrams — J. Bagdonas 12,2 sek. Į tolį vyrams — A. Bielskus 5,72 m. Rutulys (5 kg) jauniams — J. Oleka 11,8 m. Diskas (1,5 kg) jauniams — A. Liutkevičius 30,90 m.

L. ž. ū. ir St. platintojams

L. T. Z. U. Darbuotojų Sąjungos Centro Valdyba sparčios lietuvių emigracijos akivaizdoje skelbia Sąjungos išleisto leidinio „LIETUVOS ŽEMES UKIS IR STATISTIKA“, platinimo vajų nuo š. m. gegužės 16 d. iki birželio.
Visi leidinio platintojai, kurie anksčiau gavo platinimui knygas, tuoj pat praneša ir atsiskaito už parduotą leidinį iki š. m. gegužės 16 d. sena kaina, o nuo minimos dienos už likusias knygas ir naujai gaunamas parduoda ir atsiskaito nauja kaina:
1) Už įrištą knygą brošiūriškai: 5.- DM.
2) Už įrištą knygą kietais viršeliais: 6.- DM.
Atsiskaitant už platinimą atleidžiama 5%.
Visi platintojai ir paskiri asmenys visais knygos užsakymo ir atsiskaitymo reikalais kreipiasi: Agr. A. MUSTEKIS, (13b) Dillingen/D., Lit-tausches Lager.
L.T.Z.U. S-gos Centro Valdyba

MUSŲ KELIAS
Išina trečiadieniais ir šeštadieniais
Dillingen a. d. Donau, Kapuzinerstr. 16
Vyr. Redaktorius AL. LAIKŪNAS
Redaktorius A. MUSTEKIS
Lithuanian Newspaper "OUR WAY", Semi-Weekly. Authorized by EUROM HQ, Civil Affairs Division. Authorization No. UNDP 203. Circulation 4000.

MŪSŲ KELIAS

LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

JAV lietuvių rašytojų susirinkimas

S. m. gegužės 7 dieną Rašytojų Draugijos vicepirmininko J. Tysliavos bute, New Yorke, įvyko antrasis rašytojų suvažiavimas. Jame dalyvavo ir neseniai iš tremties atvykusių plunksnos darbininkų, kurių tarpe ir Kanados Liet. Rašytojų D-jos pirmininkė Marija Aukštaitė.

Suvažiavimui, kuris tęsėsi ilgą popietę, pirmininkavo D-jos pirm. J. Aistis, sekretoriavo A. Vaičiulaitis. Draugijos pirmininkas apžvelgė praėjusių metų veiklą. Ypač buvo per tą laiką stipriai organizuotas tremties rašytojų atkvietimas į JAV, parūpinant garantijų ir tt. Paruoštas literatūros almanachas, kuris atiduotas spaudai. Tačiau paaiškėjo, kad keletas rašytojų ir jų šeimininkų dar neturi jokių dokumentų išvykti į užjūrio kraštus. Nutarta ir šiais likusiais nedelsiant pasirūpinti.

Apie Lietuvos Kultūros Fondo pranešė neseniai iš tremties atvykęs to fondo pirm. L. Dovydenas. Išsiskaidant lietuviams po įvairias pasaulio šalis, Fondo Centras perkeliama į JAV. Šiuo metu Kultūros Fondo apygardos jau įsisteigė Australijoje ir Kanadoje. Šalia esamų dabartinių Centro Valdybos narių — pirm. Dovydeno, St. Leskaičio ir Vyt. Alanto — pakviesti D-jos nariai — A. Vaičiulaitis ir J. Tysliava. Ta proga Kultūros Fondo pirm. pranešė, kad JAV-se jau organizuojamas kultūros žurnalas, knygų leidimas ir jų platinimas.

Į Naująją Draugijos Valdybą išrinkti šie rašytojai: pirm. J. Aistis, vicepirm. J. Tysliava, sekret. St. Būdas, išd. K. S. Karpis ir narys prof. V. Krėvė-Mickevičius. Į revizijos komisiją — pirm. A. Vaičiulaitis, nariai — St. Zobarskas ir L. Zitkevičius.

Įvairiems spaudos reikalams vykdyti taip pat sudaryta komisija — L. Dovydenas, A. Vaičiulaitis, J. Tysliava ir L. Zitkevičius.

Forrestal nusizudė

Buvęs JAV gynybos ministeris Forrestal, kaip skelbia Dena-AFP iš JAV laivyno valst. sekretoriato, praėjusį sekmadienį nusizudė. Reuterio pranešimu, Forrestal iššokęs pro langą iš liginės, kur jis buvo gydomas dėl nervų pakrikimo. Sanitarijos karininkas, prisiminęs Forrestalo tragediją, pareiškė, kad tai esanti karo meta ir pokarinio laikotarpio persidirbimo pasėka. Prezidentas Trumanas paskelbė, kad Forrestal laidojamas valstybės lėšomis.

BALFo atstovo p. J. Valaičio pranešimas

(Pradžia 1 pusl.)

Kad juo daugiau mūsų tautiečių galėtų įsikurti JAV, svarbu turėti kaip galint daugiau garantijų. Skaičiuojama, kad ligi šiolie parūpintosios garantijos apie vasaros vidurį galinčios išsibaigti. Amerikos lietuviai jau dabar ruošiasi naujam garantijų parūpinimo vajui. Šio vaju pasisekimas pirmiausia ir labiausia pareis nuo pačių jau įsikūrusių DP. Juo geriau jie bus prisitaikę naujosios darbo ir gyvenimo sąlygoms tenai, juo geresnius ryšius jie bus užmezgę su senaisiais Amerikos lietuviais, juo jie aktyviau stengsis pasilikusiems savo draugams parūpinti darbo ir buto garantijas, tuo sėkmingesnis gali būti skelbiamas garantijų vajus. Tada turi išdėmėti ne tik jau nuvykusieji, bet ir visi kiti, kurie šiuo metu dar tik ruošiasi emigruoti į JAV. Esąs didelis skirtumas tarp vardinųjų ir nevardinųjų garantijų: pirmųjų davėjai turi tikslą tremtiniams padėti, antrųjų gi — gauti pigią darbo jėgą.

Yra nusiskundimų, kad ligi šiolie nepasirodžiusios kai kam dar perleistas metais sudarytos garantijos. Koks šių garantijų likimas — neaišku, bet pastaruoju metu jau suorganizuotas naujas DP komisijoje skyrius — dingusių bylą paieškojimo skyrius. Tikimasi, kad dabar tokių dingimų bebūsiu mažiau.

Bremeno pereinamojoje stovyklo-

je, kurią turi pereiti visų zonų DP, norintieji patekti Amerikon, yra vietos maždaug 7.000 DP. Paprastai tenai išbūnama 5—7 d., bet būna ir ilgesnių suklivimų, ypatingai tais atvejais, kada paskiros emigracinės stovyklos stengiasi kaip galint greičiau praleistuosius, tačiau ne visiškai tiksliai sudokumentuotus DP išgabenti Bremeną. Papildomoji dokumentacija ir sugaišanti. Tuo ypatingai pasižymėjusi Augsburgio emigracinė stovykla, pirmavusį DP Bremeną pristatymo atžvilgiu. Pakeltus jos direktorių, reikia laukti, kad iš Augsburgio žmonės nebebūsiu taip skubiai siunčiami Bremeną.

Savo ilgą ir aktualų pranešimą baigdamas, p. Valaitis pailė dar Belgijoje ir Anglijoje gyvenančius tautiečius. Belgijos vyriausybė stengiantis, kad tie DP, kurie prieš porą metų atvykę Belgijon angliakaisiais dirbti, būtų emigruojami iš tenal ir tomis pat sąlygomis, kaip ir iš Vokietijos. IRO gi laikanti juos jau įkurdintais. Anglijon nuvykusieji per pirmuosius 18 mėnesių turėjo apsispręsti, ko jie atvykę Anglijon: laikinai padirbėti ar įsikurdinti. Tie, kurie išgyvenę Anglijoje daugiau nei 18 mėn., laikomi įsikurdiniais ir jų emigracija nebesirūpinama. Laikiniai nuvykusieji gali grįžti Vokietijon ir iš čia emigruoti bendra tvarka.

(Ins)

Apie Kanados Liet. Rašytojų Draugiją, liet. kultūros sąlygas aname krašte ir kt. reikalus pranešė Marija Aukštaitė.

Be šių visų reikalų suvažiavimo dalyviai gyvai tarėsi apie rašytojo būklę emigracijos kraštuose. Buvo susirūpinta susidaryti bent šiek tiek įmanomas sąlygas kūrinybiam darbiui ir liet. kultūros veiklai.

Pagyvėjęs tremtinių emigracijai į JAV ir susirinkus čia gausesniam rašytojų būriui, numatoma šių metų pabaigoj vėl sukviesti rašytojų suvažiavimą.

LIETUVIŲ TREMTINIŲ DOVANA KARDINOLUI F. SPELLMAN

Lietuviai tremtiniai, į JAV nuvykusieji „General M. L. Hersey“ laivu, (o tuo laivu lietuvių nuvyko 230) kardinolui F. Spellmanui nuvežė gražią dovaną. Gegužės mėn. 13 d. Dirva apie tas įteikimo iškilmes rašo:

„Įteikimo ceremonija įvyko U. S. Lines krantinėje. Kardinolas F. Spellman negalėdamas pats asmeniškai dalyvauti dovanos priėmimo, nes šiuo metu randasi Washingtono vyskupų konferencijoje, atsiuntė atstovus vysk. Ryan ir savo asmens sekretorių prel. Murphy. Įteikiant vąžą kartu buvo įteiktas ir mūsų dailininko Vl. Vijeikio meniškai pagamintas adresas. Įteiktoji vaza padaryta mūsų dailininku Marčiulionio ir jo žmonos. Ji sukurta lietuviškame stiliuje su charakteringomis barelje-finėmis figūromis, atvaizduojančiomis mūsų tautos būseną.“ Dovanos įteikimo iškilmėse dalyvavo ir BALF pirmininkas kun. Končius.

Sitokia antrašte Daily Mail įsidėjo ph. dr. Edgard Stern-Rubanti, istorinių, politinių veikalų autorius ir žurnalisto straipsni, kuriame apžvelgia Stalino ir Hitlerio sudarytas sutartis, Stalino politiką ir prieina išvadą kad Stalinas yra antrojo pasaulinio karo priežastis ir tuo būdu džiausias karo kriminalistas.

Straipsnio pradžioje jis rašo, kad esą trys vyrai atsakingi dėl antrojo pasaulinio karo, būtent: maniakas Hitleris, garbėtroška klounas Musolini ir klastingas manipulatorius Stalinas. Šiuo metu tik vienas Stalinas dar gyvas ir jis ir toliau vykdo šaltu protu antihumaniškas operacijas, kurių nepasikeitė nei tikslas, nei technika, tik šachmatų lenta. Jo tikslas yra ir buvo — pasaulio revoliucija ir jo užvaldymas. Savo tikslus, sako jis, kai kada pridengia vualiu. Savo techniką jis semiasi iš Rusijos raudonojo caro, ir kominternio oligarchijos, ar iš Jono Žiaurio, ar Petro Didžiojo tradicijų... Visiškai neatsižvelgęs nei individo, nei jo teisių, be jokio atspirimo aukoja žmogaus gyvenimą ir laisvę, pasmerkia tikėjimą, tiesą ar bet kurią kitą žmogaus vertybę, kuri yra sukurta krikščioniškosios etikos galybėje.

Autorius, paminėjęs W. Churchillio apibraižą apie Maskvos politiką,

lietuviai tremtiniai, į JAV nuvykusieji „General M. L. Hersey“ laivu, (o tuo laivu lietuvių nuvyko 230) kardinolui F. Spellmanui nuvežė gražią dovaną. Gegužės mėn. 13 d. Dirva apie tas įteikimo iškilmes rašo:

„Įteikimo ceremonija įvyko U. S. Lines krantinėje. Kardinolas F. Spellman negalėdamas pats asmeniškai dalyvauti dovanos priėmimo, nes šiuo metu randasi Washingtono vyskupų konferencijoje, atsiuntė atstovus vysk. Ryan ir savo asmens sekretorių prel. Murphy. Įteikiant vąžą kartu buvo įteiktas ir mūsų dailininko Vl. Vijeikio meniškai pagamintas adresas. Įteiktoji vaza padaryta mūsų dailininku Marčiulionio ir jo žmonos. Ji sukurta lietuviškame stiliuje su charakteringomis barelje-finėmis figūromis, atvaizduojančiomis mūsų tautos būseną.“ Dovanos įteikimo iškilmėse dalyvavo ir BALF pirmininkas kun. Končius.

Ar Stalinas yra didžiausias karo nusikaltėlis?

nurodo klaidingą Roosvelto humanizmo kryptį, kuris metėsi į kampaiją su Stalinu kaip su lygiu partneriu, siekdamas civilizuoto pasaulio „pervarkymo“. Tačiau, kaip atrodo, niekas pilnai nesuprato baissaus Maskvos atsakingumo už antrojo pasaulinio karo pradėjimą, kuris betgi vėliau atsisuko prieš pačią Rusiją, sako autorius. Be Stalino net maniakas Hitleris nebūtų galėjęs pulsti Europos. Karas dviejuose frontuose esanti sena visų vokiečių strategų baidyklė.

Straipsnio autorius tiksliai išskaičiuoja, nurodydamas datas, kaip 1939 m. buvo pasidalyta Lenkija, rugpiūčio 23 d. pagrobta Latvija, Estija, Besarabija ir potencialioji Suomija, kaip Sovietų įtakos sfera po priedanga „nepuolimo pakto“.

Rugsėjo 28 d., t. y. po penkių savaitių ateina eilė Lietuvai. Visų tų derybų darbai buvo užfiksuoti ir griežtai slaptai laikomose protokoluose, ir kurie paskelbti Washingtono. Tie „nepuolimo paktai“ buvo iš tikrųjų bendros agresijos paktas. Lenkijos užpuolimas nebuvo priemo-

Berlyno gelžkelių streikas

VAKARINIŲ SEKTORIŲ GELŽKELIŲ NEPRIIMA ALGŲ OSMARKĖMIŲ. VAKARŲ SAJUNGININKAI NORI PASILIKTI NEUTRALŪS

Praėjusio šeštadienio rytą streikavo Berlyno vakarinių sektorių gelžkeličiai, nes sovietinės zonos geležinkelio direkcija, kuri tvarko geležinkelių ir vakariniuose sektoriuose, atsisakė jiems iškeisti algas ir atlyginimus santykiu 1:1 iš ostmarkių į deutchmarkes. Vos tik prasidėjo streikas, kuris įsigaliojo šeštadienio rytą 00 val., tuojau įvyko susidūrimų su norinčiais dirbti, gi šiuos rėmė rytų sektoriaus policija ir SED pareigūnai. Šeštadienį prieš piet, kaip nurodo Dena, keli šimtai komunistų demonstrantų bandė Tempelhofe užimti geležinkelio stotį ir atstatyti susisiekimą. Wannsee stotį užėmė sovietų kariuomenė. Neukolne įvyko smarkus susišaudymas tarp ginkluotų rytinio sektoriaus policininkų, įsibrovusių į gelžk. stotį, ir streikuojančių geležinkeliečių. Per 3.000 automatiniais šautuvais ginkluotų gelžk. policininkų iš Saksosnijos jau yra Berlynan atvykę, laukiami jų dar daugiau. Sužeistųjų skaičius tuo tarpu dar nežinomas. Vakarų Sąjungininkai ligi šiolie į ginčą nesileido pabrėždami, kad tai esąs grynai vokiečių vidaus reikalas. Vakarų sektorių policija stengėsi sukludyti vietos gyventojų pasipriešinimą rytų sektoriaus policijai ir sovietų karininkams gelžk. stočių rajonuose, kadangi pagal sutartį jos yra sovietų kontroliuojamos. Šis streikas paliečia ne tik tolimąjį Berlyno susisiekimą su rytine zona, bet ir tarpzoninį susisiekimą su vakarais. Sovietų karinės valdžios trans-

porto skyriaus virš-kas gen. Kvašninas atvyko į Tempelhofo gelžk. stotį, norėdamas savo akimis patirti susidariusią situaciją. Jį apstojo didžiulė įnirusi minia, grasindama nužudyti, ir stotin neleidė. Nuo didesnių įvykių apsaugojo staigiai ir energingai išsikūsi vakarinių sektorių policija. Tik tuo būdu galėjo gen. Kvašninas nepaliesamas ištrūkti. Gana daug sovietų karininkų, kurie norėjo inspektuoti gelžk. stotis vakariniuose sek-

„Deryboms Vokietijos klausimu atmosfera pastaruoju metu tiek užnuodyta kai kurių politikų ir neatšakingų sensacijų skelbėjų, kad susitarimas pagrindiniais klausimais dar labiau apsupinkamas, „aiškina Maskvos radijas viename iš paskutiniųjų komentarų ryšium su keturių pasitarimais Paryžiuje. Sovietų sostinė prieita tuo nuomenės, kad „tam anglo-amerikiečių karo kurstytojų sluogsniai išvystė tokią spaudos ir propagandos kampaniją, kuri pasaulio akyse sovietų politiką iš anksto jau nusakytą ir Maskvą pastatytą prieš įvykusius faktus.“

Esą, paskleistas gandas, kad sovietai sutikę padaryti didelių nuolaidų, su Franco Ispanijos pripažinimu imtinai, kad po konferencijos galėtų pasakyti, jog sovietų Sąjunga nenorinti padaryti nuolaidų ir vedanti į karą. Tuo pačiu tikslu iš

Dėl laisvės ir Lietuvos nepriklausomybės

LKKS-gos ATSTOVO P. DRAGUNEVIČIAUS ŽODIS LTB TARYBAI

Teleista bus man Lietuvos Kariuomenės Kūrėjų-Savanorių Sąjungos vardu pasveikinti šio suvažiavimo garbingus atstovus ir taip pat pareikšti keletą minčių bei pageidavimų.

Valandoje, kada mūsų Tauta ir Tėvynė Lietuva rusiškojo komunizmo paverpta ir veda žutbūtinę kovą dėl savo išlaisvinimo, mes, Liet. Kar. kūrėjai-savanoriai, ryžtamės remti kiekvieną žygi, kuris veda Lietuvą į laisvę ir jos nepriklausomybės atstatymą. Mes vertiname kiekvieną pastangą ir darbą Lietuvai išlaisvinti, bet smerkiame kiekvieną veiksma, kuris šį šventą darbą trukdo.

Mes negalime abejingai žiūrėti į tai, kad nėra vienybės mūsų vadovaujančių veiksmų tarpe, mes taip pat abejingai negalime žiūrėti ir į nuolat, palaipsniui vykstantį skaldymą mūsų bendruomenės masių tarpe. Ne tik mums kūrėjams-savanoriams, bet ir kiekvienam lietuviui-patrijotui skaudu skaityti mūsų tremties spaudoje nuolat pasirodančius straipsnius, atsišaukimus, polemiką, kuriuose lietuvis lietuvi smerkia, šmeižia, kaltina, pravardžiuoja, plūsta, peržengdamas net paprasto padarumo ribas.

Užuot vienijusis — vyksta skaldymas. Rodos, visų mūsų lietuvių tikslas vienas — atgauti Tėvynę nepriklausomybę. Tai kodėl negalima susitarti ir bendrai veikti? Juk visi mes esame lietuviai. Visi siekiame to paties tikslo. Grįžus Lietuvon reikės kiekvienam duoti savo veiksnių ataskaitą. Ką gi mes tada pasakysime? Kodėl skaldomės, o nesivienijame šventam Tėvynės vadavimo darbiui?

Artėja diena, kada visi būsime išblaškyti po platųjį pasaulį, bet mes, pirmųjų nepriklausomybės kovų savanoriai, vis dėlto tikime, kad ir išblaškyti po visą pasaulį lietuviai, sveiko instinkto vedami, suras savyje vienybę ir bendrą kalbą ir mokės kaip pavieniai, taip ir organizuotai tęsti kovą dėl lietuvių tautos laisvės ir Lietuvos nepriklausomybės.

Kūrėjai-savanoriai sveikina Jus, vadovaujančius masėms lietuvių tremtinių, pasitraukusių nuo viską naikinančio raudonojo slauto iš brangios ir mūsų bei mūsų brolių krauju aplaistytos, kovose dėl laisvės pašventintos Tėvynės žemės ir linki toliau aktingai stiprinti tremtinių dvasią, kelti tautinę sąmonę, o ypač rūpintis vienybės bei kovos dvasios dėl Lietuvos laisvės ugdymu.

Mes esame tikri, kad mūsų čia pareikštos mintys nėra tušti žodžiai, beriami į nederlingą dirvą, ir tikime, kad Jūs, garbingi bendruomenės atstovai, grįžę į savo stovyklas, padarysite viską, kad kiekvienas tremtinys turi ir privalo būti ryžtingas atkaklios kovos dėl Tėvynės laisvės kovotojas-karys, o valandai išmušus, pirmam trimto garsui nuaidėjus, su ramia ir gryna sąžine visi kaip vienas susirinks po lietuviškų pulkų vėliavomis iš visų žemės rutulio kraštų, paskutinei lemiamai kovai dėl laisvės ir Lietuvos nepriklausomybės.

toriuose, buvo įsiutusios minios apmėtyti akmenimis. Zoo geležinkelii stotis kelis kartus ėjo iš rankų į rankas, jau šturmuojant vokiečių komjaunuoliams ir komunistinio Humboldtto universiteto studentams. Streikuojantieji, kurie norėjo užimti Wannsee stoties iešmus, buvo atstumti ginkluotos rytų sektoriaus policijos, kuri į streikuojančius atidengė ugnį.

SOVIETŲ LAKŪNAS ATBĖGO Į SVEDIJĄ

AP iš Stockholmo praneša, kad rusų naikintuvo pilotas atskrido į Svediją ir paprašė globos. Naikintuvas yra vienavietis. Pilotas pareiškė policijai, kad jis pabėgęs iš Sovietų Sąjungos, nes jis negalėjęs pakęsti Sovietų režimo. Pilotas pakilęs iš vakarų Rusijos aerodromo. Jis esąs jau prisisotinęs Sovietų režimo.

Kol kas sulaukys policijos, ir dar sprendžiamas jo likimas, ar jam suteikti globą ar jį išduoti. Sovietų ambasados atstovai norėję pasimatyti su juo, bet Svedijos policija neprileido. Kol nebus piloto likimas išspręstas, tol Sovietų atstovų neprieis prie naujo pabėgėlio. (NYHT)

GERB. SKAITYTOJAMS IR PLATINTOJAMS

Jeigu kas jaučiasi dar skolingas „Mūsų Keliui“, prašome nelaukiant atsiskaityti, nes paraginimų siuntinėjimas sudaro nei Jums nei mums nereikalingas išlaidas.

„Mūsų Keliui“ Leidėjai

Užnuodyta atmosfera Paryžiuje

amerikiečių politikų išplaukė ir gandai apie pasiūlymus atitraukti kariuomenės iš Vokietijos, paliekant britų ir amerikiečių įgulas Vokietijoje, kai tuo tarpu sovietai turėtų savo kariuomenę atitraukti Lenkijon.

„Šių neatsakingų gandy ir pranešimų gausybėje Sov. Sąjunga žiūri ženklus, rodančius, kad tam tikri sluogsniai Anglijoje ir JAV siekia ne tik susitarimo su Sov. Sąjunga, kiek pigios propagandos. Tačiau kiekvienam atveju galime pasakyti, kad pastaruoju metu dėl pasitarimų sėkmės ne gerėja, o tikrai pablogėja.... „Baigdamas Maskvos radijas pažymi, kad prasidėjusieji iš anksto trijų Vakarų valstybių pasitarimai Paryžiuje vyksta „Sov. Sąjungos užnugarį“, sovietų visuomenės opinijoje iššaukė „labai neigiamą nusiteikimą ir pagrįstą abejonių“.

(Rh. Neckar Ztg.)